

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ενδεικτική συνοπτική απόδοση:

Πλάι στην επιστημονική συζήτηση για την πολύπλευρη βελτίωση και τα μηχανιστικά θέματα των επικοινωνιών διαχρονικά, από την ιστορία τους διαπιστώνεται η εντυπωσιακή ταχύτητα της ανάπτυξής τους στις μέρες μας. Οι νέες συνθήκες που δημιουργεί η τεχνολογική τους εξέλιξη, επιβάλλουν την προσεκτική μελέτη των νέων δεδομένων και την κοινωνική και εθνική αξιοποίησή τους.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

A) Παραδείγματα:

- «Για το ραδιόφωνο χρειάστηκαν 38 χρόνια, για να καταφέρει να διεισδύσει σε 50 εκατομμύρια νοικοκυριά.»
- «Παρομοίως η τηλεόραση, ένα από τα τεχνολογικά θαύματα του εικοστού αιώνα, χρειάστηκε 13 χρόνια για να διεισδύσει σε 50 εκατομμύρια νοικοκυριά.»
- «Το Διαδίκτυο αναπτύχθηκε ..... στο Διαδίκτυο).»
- «Και μάλιστα για το Facebook... στο Διαδίκτυο»
- «Υπολογίζεται ότι σήμερα κυκλοφορούν στον πλανήτη περισσότερα κινητά από ό,τι ο ανθρώπινος πληθυσμός.»

Τα παραδείγματα προέρχονται από δεδομένα της έρευνας και αξιοποιούνται, προκειμένου να τεκμηριώσουν τη «θεαματική» ταχύτητα ανάπτυξης των μέσων επικοινωνίας αποδεικνύοντας έτσι την άποψη του συγγραφέα που υποστηρίζει στην πρώτη παράγραφο.

Β) Στο πλαίσιο ορισμένων παραδειγμάτων χρησιμοποιείται η σύγκριση και αντίθεση:

- «Το Διαδίκτυο αναπτύχθηκε με τριπλάσια ταχύτητα, σε σύγκριση με εκείνη της τηλεόρασης.»
- «Μετά δυσκολίας ήταν αποδεκτό ως νέο μέσο πριν από λιγότερο από δέκα χρόνια, ενώ τώρα έχει δισεκατομμύρια χρήστες σε ολόκληρο τον κόσμο»

Η σύγκριση και αντίθεση λειτουργεί υποστηρικτικά στα παραδείγματα και ενισχύει την απόδειξη της θέσης του συγγραφέα, καθώς τεκμηριώνει ότι στην εποχή μας κάθε νέο μέσο επικοινωνίας επιβάλλεται ταχύτερα από τα παλαιότερα.

Επισημάνση: δεν υφίσταται σύγκριση-αντίθεση στη φράση «Και μάλιστα για το Facebook ήταν αρκετά τριάμισι χρόνια, για να κυριαρχήσει στο Διαδίκτυο, ενώ υπολογίζεται ότι σήμερα κυκλοφορούν στον πλανήτη περισσότερα κινητά από ό,τι ο ανθρώπινος πληθυσμός», διότι το «ενώ» δεν έχει εδώ αντιθετική, αλλά προσθετική λειτουργία.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο απόσπασμα της τελευταίας παραγράφου του Κειμένου 1 χρησιμοποιείται το πρώτο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Αυτό προσδίδει στο κείμενο τη διάσταση της συλλογικότητας και στοχεύει να κινητοποιήσει το αίσθημα ευθύνης των Ελλήνων, κατά βάση, αναγνωστών ώστε να υιοθετήσουν την ορθή και ρεαλιστική αξιοποίηση της εξέλιξης των μέσων επικοινωνίας. Με την επιλογή αυτού του ρηματικού προσώπου ο συγγραφέας δεν εξαιρεί τον εαυτό του, αλλά τον εντάσσει στο σύνολο, οπότε κερδίζει την εύνοια του/της αναγνώστη/-τριας στην προσπάθειά του να προβληματίσει σχετικά με το μήνυμα.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Στο Κείμενο 2 το ποιητικό υποκείμενο εγκωμιάζει τη «διπλή δόξα» της Ελλάδας, την παράδοση και την προσφορά της, όπως την συναποτελούν το αρχαίο ελληνικό και το χριστιανικό πνεύμα. Ενδεικτικός είναι ο στίχος: «Ω δόξα της πατρίδας μου διπλή κι' απέραντη». Η κτητική αντωνυμία «μου» υποδηλώνει τα έντονα αισθήματα αγάπης και οικειότητας που τρέφει το ποιητικό υποκείμενο στην πατρίδα του. Το επίθετο «ανθρώπινη» (στίχος 5) εξαίρει την ανθρωπιστική διάσταση τόσο του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού όσο και του Χριστιανισμού. Οι δύο τελευταίες στροφές του ποιήματος περιγράφουν τα χαρακτηριστικά των αρχαίων αγαλμάτων και των μορφών των Αγίων αντίστοιχα. Αποτυπώνεται από τη μια η ευγένεια των αγαλμάτων στην εξωτερική όψη και από την άλλη η ψυχική/εσωτερική ευγένεια των μορφών των Αγίων που, όπως ομολογεί το ποιητικό υποκείμενο, «σε οδηγεί για να πιστέψεις στο δικό τους όραμα με πάσαν την υποταγή.»

Στο δεύτερο σκέλος η ανάπτυξη είναι ελεύθερη, ανάλογα με την αντίληψη που έχουν διαμορφώσει οι μαθητές/τριες για τον ρόλο της παράδοσης στη ζωή τους. Είναι πιθανό να εκφράσουν μια στάση που μπορεί να διαφοροποιείται από τον σεβασμό και τη θεώρησή της ως πηγής σύγχρονης έμπνευσης και να προσεγγίζει την αδιαφορία ή την άρνηση.

Ενδεικτικοί άξονες προβληματισμού:

- η σύνδεση της παράδοσης με την εθνική ταυτότητα και τη διατήρηση της εθνικής συνείδησης,
- η βιωσιμότητα στοιχείων της παράδοσης και η «θνησιμότητα» άλλων,
- κατά πόσο η παράδοση αποτελεί αξία για τους νέους σήμερα, αν και σε ποιο βαθμό καθορίζει τον τρόπο ζωής τους,
- κατά πόσο η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογία μπορούν να συνδεθούν θετικά ή αντιθετικά με την παράδοση,

- κατά πόσο πλήττουν την παράδοση η κρίση των αξιών, η μόδα, το χάσμα των γενεών, η ελλιπής εκπαίδευση στην ιστορία, οι ρυθμοί της καθημερινότητας, τα ξενόφερτα πρότυπα κ.λπ.